

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämndens behov och prioriteringar 2017

Förslag till beslut

Godkänna förvaltningens förslag till behov och prioriteringar 2017.

Överlämna förslaget till kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Eskilstuna kommun ligger mitt i en expansiv region med möjligheter till en god tillväxt när det gäller befolkning och företagande. Eskilstunas befolkningstillväxt beräknas vara fortsatt stark de kommande åren, cirka 1000 invånare per år. Befolkningstillväxten ställer krav på en hållbar utveckling (miljömässigt, ekonomiskt och socialt) samt planering och byggande av nya bostäder och arbetsplatser.

Den strategiska inriktningen för 2016-2019 utgör grunden för planeringsförutsättningarna för såväl Årsplan 2017 som nämnders/bolags och enheternas verksamhetsplaner. Årsplanen beslutas av kommunfullmäktige i juni. Behov och prioriteringar för 2017 för nämnden utgör underlagsmaterial för det fortsatta arbetet med Årsplan 2017.

Arbetet med behov och prioriteringar har bland annat utgått från planeringsförutsättningar framtagna av kommunledningskontoret. Rapporten redovisar en omvärldsanalys, nuläge 2016 samt förslag på inriktningar för prioriteringar 2017 utifrån strategiska mål och övergripande processer, kostnadsökningar samt möjliga effektviseringsområden/nedprioriteringar för nämndens verksamhetsområden.

Kommunens finansiella resultatmål om 2,5 % ligger fortfarande fast. Med den nya skatteprognosen pekar det ekonomiska resultatet för 2017 på cirka 152 miljoner kronor, vilket motsvarar 2,5 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Prognosen för 2018 pekar på en något lägre nivå.

Inriktningen för 2017 är effektiviseringskrav om 1,7 procent för samtliga nämnder, förutom kommunstyrelsen som förväntas effektivisera med 2,7 procent. Detta samtidigt som 20 miljoner kronor förväntas hämtas hem genom förstärkt fokus på gemensamma lösningar och verksamhetsprocessvisa effektiviseringar genom Modern Kommun.

STADSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN

Marianne Hagman
Förvaltningschef

Mervi Nyqvist
Ekonomichef

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämndens behov och prioriteringar 2017

1. Planeringsförutsättningar och antaganden för 2017

Kommunens finansiella resultatmål om 2,5 % ligger fortfarande fast. Med den nya skatteprognosen pekar det ekonomiska resultatet för 2017 på cirka 152 miljoner kronor, vilket motsvarar 2,5 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Prognosen för 2018 pekar på en något lägre nivå.

Bedömningen är att Eskilstuna växer med ca 1000 personer per år, vilket också ger ökade kostnader för barnomsorg, skola samt vård och omsorg av den stadigt ökande andelen äldre befolkning.

Inriktningen för 2017 är effektiviseringskrav om 1,7 procent för samtliga nämnder, förutom kommunstyrelsen som förväntas effektivisera med 2,7 procent. Detta samtidigt som 20 miljoner kronor förväntas hämtas hem genom förstärkt fokus på gemensamma lösningar och verksamhetsprocessvisa effektiviseringar genom Modern Kommun.

Till 2017 behöver kostnadsnivån sänkas med ytterligare 30 miljoner kronor. Inriktningen är att nämnderna bidrar genom effektiviseringar, nedprioritering av verksamhet, smarta samverkanslösningar, hårdare inköpsstyrning och stramare IT-/systemplattformar. Delårsvisa avstämningar införs för att säkra denna hemtagning. Inköpsstyrningen ges extra fokus.

I planeringsförutsättningarna finns utifrån dagens bedömning inget utrymme till nya resursförstärkningar. Nya satsningar inför och under 2017 ska uteslutande finansieras av respektive nämnd inom befintlig ram.

Varje nämnd och bolag ska ta fram en lista över vad man ska sluta göra, vad som är tillräckligt bra, processsynergier samt koncernvisa synergier.

Varje nämnd/bolag ser, utifrån sitt uppdrag, hur man kan stärka social uthållighet i resurssvaga stadsdelar. Hur kan nämnd/bolag flytta resurser för detta under 2016 och 2017.

Flyktingsituationen bör beaktas och nämnderna uppmanas att söka möjliga bidrag för att kompensera kostnader där av.

Eftersom det under mandatperioden genomförs flera stora strukturella investeringar bör de övriga, s.k. basinvesteringarna hållas på en låg nivå. Huvudregel i valet mellan förhyrning och investeringar, är graden av flexibilitet/långsiktighet samt att lägsta driftkostnaden är styrande.

Antaganden för 2017:

- *Löne- och priskompensation* - Full löne- och priskompensation lämnas såsom tidigare år.
- *Effektiviseringskrav 1,7 %* - För stadsbyggnadsnämndens del är kapitalkostnaderna (om 61,0 mnkr) exkluderade så effektiviseringskravet på 1,7 % innebär en ramminskning med 4,78 mnkr.
- *Taxor och avgifter* - Enligt de ekonomiska planeringsförutsättningarna ska varje nämnd och bolag aktivt och regelbundet ta ställning till om gällande taxor och avgifter ligger på en för verksamheterna önskvärd nivå.

2. Omvärldsanalys och demografins påverkan

Världen förändras i snabbare takt och omvärldsanalys måste vara en naturlig del i arbetet med att skapa och bygga framtidens Eskilstuna. Genom nationella och internationella nätverk kan globala, nationella, regionala och lokala trender identifieras. Att arbeta proaktivt ökar förmågan att förebygga och minimera effekter av trender samt att förstärka positiva delar.

Tillväxtkommunen Eskilstuna

Eskilstuna kommun ligger mitt i en expansiv Tillväxtregion med möjligheter till en god tillväxt när det gäller befolkning och företagande. Sverige genomgår en snabb urbanisering och staden har som levnadsplats en kraftfull renässans. Det leder också till nya krav både på utformning och funktion. I både stads- och näringslivsutveckling spelar humankapitalet allt större roll. Upplevelsen av stadsrummet blir mer avgörande och vilket stadsliv som erbjuds viktigare. I en kombination måste både det offentliga rummet som arena och mötesplats göras med högre kvalitet samtidigt som kraven på skötseln ökar.

Eskilstunas befolkningstillväxt beräknas vara fortsatt stark de kommande åren, cirka 1000 invånare per år. Befolkningsökningen kommer framför allt ske i de två städerna men även befolkningen i kommunens mindre orter och landsbygden förväntas öka om än i mindre grad. Det innebär att det är fortsatt stor efterfrågan av nya bostäder och fler arbetstillfällen.

Eskilstuna i regionen

Pendlingen till och från Eskilstuna kommun har ökat de senaste decennierna. Arbetsmarknadens utveckling mot alltmer högre specialisering gör att pendlingen kan komma att öka ytterligare. Även möjligheten att tillgodogöra sig en större arbetsmarknad för arbeten med lägre utbildningskrav gynnas av detta. Närheten till

bra kollektivtrafik är primär för modern tjänstesektor och för Eskilstunas ekonomiska utveckling och hållbarhet. Områdena runt resecentrum blir med andra ord viktigare, så även kopplingen mellan resecentrum och primära mål i staden som till exempel Högskolan och Munktellområdet. Lägen för tjänstesektorn inom 5-10 minuters promenadavstånd från Eskilstuna stationen måste uppmärksammas mer.

Sammanhållen stad – social hållbarhet

En viktig del av skötsel och utveckling av stadsmiljöer på kort och längre sikt är att hänsyn tas till alla tre hållbarhetsperspektiv; ekonomiskt, miljömässigt och social hållbarhet. Social hållbarhet har fått allt mer fokus den senaste tiden då det är av vikt att urbana miljöer upplevs som trygga och till för alla.

Eskilstunas stadsdelar har en struktur som i hög grad störs av barriärer och flera stadsdelar utgör enklaver. Trots att relativt korta avstånd från ytterkant in till centrum ger bra möjligheter för gång- och cykel behöver Eskilstuna stad utvecklas ytterligare för att nå en sammanhållen stad. Förutom svårigheten av att nå känslan av att vi alla lever i en och samma stad så leder också detta till sämre tillgänglighet till service och arbeten, ibland också känsla av otrygghet. Med en regionalt utvidgad arbetsmarknad måste tillgängligheten till centrum vara enkel på ett miljöriktigt sätt. Detta är den fråga där stadsbyggandet kan spela en direkt roll för den sociala hållbarheten.

Torshälla stad

Torshälla stad är en attraktiv boendeort med mångårig historia. Staden har goda kollektivtrafikmöjligheter till Eskilstuna och lämpar sig väl för medborgare som vill bo i en mindre stad med närheten till en större ort och den service som finns där. För att få en sammanhållen bild för hur Torshälla bör och kan utvecklas på lång sikt har inledande diskussioner förts om att påbörja arbetet med utvecklingsplan för staden. Utöver det finns flera detaljplaneprojekt i Torshälla för nya bostäder och servicefunktioner.

Övriga orter och landsbygd

En välmående landsbygd är beroende av en välmående stad och vice versa. Skogs- och jordbruksnäringar utgör grundförutsättningar för livsmedelsproduktion och gröna näringar, samt ger förutsättningar för fritids- och rekreationsmöjligheter. Städer, mindre tätorter och landsbygd samspelar utifrån sina respektive styrkor och behov.

Intresset för att utveckla och bygga i kommunens mindre orter har ökat under senare åren. Förvaltningen ser bland annat att förfrågningar om förhandsbesked och bygglov på landsbygden har ökat. I strategisk inriktning för åren 2016-2109 anges att förutsättningarna för att bo, leva och verka på landsbygden ska utvecklas och det ska bland annat göras genom goda kommunikationer och fler möjligheter till bostäder. Förvaltningen ser att det är viktigt att även utvecklingen på landsbygden görs medvetet och i linje med översiktsplanen så att kommunen också i framtiden kan klara av att leverera förväntad service (VA, vägar, samhällsbetalda transporter, skola och förskola med mera) till alla.

Drift, skötsel och utveckling av den offentliga miljön

Ytterligare ett viktigt ansvarsområde är drift, skötsel och utveckling av den offentliga miljön. Att planera, bygga och sköta gator, gång- och cykelvägar, parker, torg, parkeringsplatser med mera på ett bra sätt skapar förutsättningar för den attraktiva och trygga staden.

Trafik

Fler medborgare i staden leder också till ett ökat trafikarbete. Detta i relation till tufft uppsatta mål i trafikplanen för omfördelning mellan trafiklagen gör att ökad målstyrning för att främja hållbart resande behövs i alla led. En viktig del av arbetet är även förbättrad trafiksäkerhet.

Behov av ökad delaktighet

Stadsbyggande intresserar och engagerar många människor och därför blir behovet av kommunikation och delaktighet allt viktigare. Detta gäller såväl vid projekt som innebär förändring som vid förvaltning. Förståelse för projektens syfte, mål och resultat samt möjlighet till påverkan grundläggs genom tidig delaktighet. Det leder till fler nöjda medborgare, bättre slutresultat och tjänstemän som lägger mindre tid på förklaring av projektresultat. Att utveckla mer avancerade metoder för dialog och delaktighet kräver resurser och personal. Delaktighet tar mycket tid och kan påverka att tidplaner för projekt blir längre, men resultatet kan bli bättre.

3. Nämndens nuläge och eventuella korrigeringar 2016

3.1 Nuläge (2016) verksamhet

Arbete pågår för fullt inom nämndens verksamhetsområden utifrån politiska prioriteringar, krav på verksamheten samt budgetramar. Ett viktigt arbete är planering för nya bostäder. Priolistan för detaljplaner har inneburit en tydligare överblick över pågående planuppdrag och möjlighet att göra strategiska prioriteringar för att tillgodose behovet av planlagd mark för nya bostäder och verksamheter. I nuläget pågår aktiv handläggning av detaljplaner för ca 2500 nya bostäder och under det första kvartalet 2016 har detaljplaner för ca 180 bostäder godkänts/antagits av stadsbyggnadsnämnden.

En utmaning för nämndens verksamheter är kompetensförsörjningen, särskilt inom vissa yrken. Förvaltningen har fått extra medel under 2016 för att utöka bemanningen i planeringsprocessen, totalt tre nya tjänster. Det är en stor utmaning att rekrytera medarbetare till dessa tjänster men även på befintliga vakanta tjänster inom planeringsverksamheten. För att täcka handläggningsbehovet har ramavtalskonsult anlåtats i två planprojekt. Det pågår också arbete med att ta fram en modell för så kallade byggherreplaner (då exploatören tar fram planförslag med egen konsult) för att förvaltningen ska kunna erbjuda olika lösningar och bli mer flexibel. Med tanke på ett flertal stora strategiska projekt som beräknas starta och pågå 2016-17 finns en viss osäkerhet för tillgängliga personalresurser och fördelningen av dessa mellan översiktliga/strategiska projekt och detaljplanering.

Arbete med drift och skötsel av allmänna platser fortgår. Förvaltningen ser att arbetet med drift och underhåll av våra dagvattensystem är kraftigt eftersatt. Vissa smärre åtgärder har genomförts under 2016 men ett större samlat grepp behöver tas.

Vi kan se en ökad efterfrågan på medverkan och samverkan i olika arbeten och projekt från andra förvaltningar, näringslivet, fastighetsägare och andra intressenter. Samverkan över gränserna är mycket bra men engagemang i andra frågor måste ställas mot krav på leverans inom den egna verksamheten. Avvägningar och prioriteringar kommer därför vara tvungna att göras. På grund av det ekonomiska läget under 2015 har några tjänster på förvaltningen ej återbesatts och dessa har inte varit möjliga att inrymma inom ramen för 2016. Detta påverkar leverans och kvalitet av vissa arbeten. Tjänsterna finns både ”ute” i verksamheten som på stabsnivå.

3.2 Nuläge (2016) ekonomi

Driftbudgetramen 2016 är fastställd till 348,8 mnkr enligt beslut om Årsplan och Kompletterande Årsplan 2016. Budgetramen inkluderar de 6,9 mnkr som stadsbyggnadsnämnden ska lämna i överskott vid 2016 års bokslut på grund av den försenade färdtjänstupphandlingen. På grund av att upphandlingen är ytterligare försenad kan det resultera i att kostnadsökningen uteblir helt under 2016. Det innebär att överskottet kan bli totalt cirka 10,0 mnkr under 2016. Detta är dock osäkert i skrivandets stund.

Exklusive överskottsåtagandet på 6,9 mnkr är nämndens budgetram 341,9 mnkr för budgetåret 2016. Om överskottsåtagandet blir 10,0 mnkr (enligt ovan) är nämndens budgetram 338,8 mnkr för 2016.

Nämnden lämnade ett budgetöverskott på +6,8 mnkr för 2015. Förslag ligger inför Kommunstyrelsen att nämnden ska få föra över hela det ackumulerade överskottet från 2015, motsvarande 3,4 mnkr. Om nämnden får dessa medel planeras dessa att nyttjas för bland annat fortsatt effektiviseringsarbete och utveckling av verksamheten (processkartläggningar, utbildning och införande av projektledningsverktyg), projekt, elkostnader för fontän i ån samt eftersatta driftsåtgärder i den offentliga miljön.

För mer information hänvisas till delårsrapport 1 för stadsbyggnadsnämnden.

3.3 Nuläge (2016) prioriteringar och korrigeringar

Utifrån politiska prioriteringar, krav på verksamheten anpassas verksamheten utifrån den budgetram som tilldelats. Prioriteringar görs enligt tidigare antagen handlingsplan i nämnden. Verksamheterna får därutöver anpassa och prioritera arbetet utifrån eventuella nya krav under året samt att budgeten vid årets slut ska vara i balans.

Bebyggelsestrycket är stort i kommunen. I och med den framtagna utbyggnadsstrategin och prioriteringen av detaljplaner i enlighet med denna

kommer målet om en årlig planberedskap för 600 bostäder att klaras med marginal (laga kraft 2015: 1050 bostäder, beräknas antas 2016: ca 760 bostäder, 2017: ca 1200 bostäder). Den utbyggnadstakt som nu sker skapar förutsättningar för att vi med stor marginal kommer att klara målet om 5000 bostäder fram till 2030.

Även om detaljplaner med nya byggrätter vinner laga kraft samt att det finns byggrätter i äldre detaljplaner som inte har nyttjats så finns det behov och förväntningar på ökad planberedskap för bostäder samt på snabbare processer. Ett arbete pågår för att utveckla planprioriteringsarbetet, vilket bland annat görs i linje med antagen utbyggnadsstrategi. Även arbete med översyn av hela stadsbyggnadsprocessen pågår, från ax till limpa, där planprocessen är en del i kedjan. För att förvaltningen både ska kunna leverera detaljplaner för nya bostäder i tillräcklig omfattning och samtidigt kunna arbeta med strategisk planering och övergripande projekt behöver roller, ansvar och mandat tydliggöras ytterligare inom och mellan berörda förvaltningar.

4. Inriktning på nämndens prioriteringar och omprioriteringar inför 2017

4.1 Nämndens prioriterade områden 2017

Arbetet under 2017 handlar för stadsbyggnadsnämndens verksamhet i hög grad att försöka bibehålla den goda nivå nämndens verksamheter håller.

Arbete som bidrar till ett ökat bostadsbyggande och social hållbarhet föreslås prioriteras. En fortsatt väl fungerande drift och skötsel samt utveckling av den offentliga miljön är viktig samtidigt som arbetet att effektivisera arbetet och förebyggande arbete med reinvesteringar fortgår.

Verksamhetsprocess - Att tillgodose behovet av miljö- och samhällsbyggnadsarbete

Nämndens arbete bidrar framförallt till den övergripande verksamhetsprocessen *att tillgodose behovet av miljö- och samhällsbyggnadsarbete*. Nedan listas prioriterade områden uppdelat på de strategiska målen för hållbar utveckling

Attraktiv stad och landsbygd

Tillväxttrycket och bostadsbehovet innebär att nämnden behöver arbeta vidare för en god planberedskap på kort och lång sikt samt för effektiva plan- och byggprocesser samtidigt som kvalitén i arbetet säkras. Genom en god strategisk planering och analysarbete, till exempel översiktsplanering, utvecklingsplanering, arbete med stadsvision och stadsläkning skapas förutsättningar för en långsiktigt hållbar utveckling och tillväxt.

I utvecklingen av staden Eskilstuna satsar stadsbyggnadsförvaltningen på att inom arbetet med stadsläkning lösa utbyggnadsbehov av bostäder, transporteffektivitet samt skapa möjligheter för service. I Torshälla fortsätter arbetet med utvecklingsplan för staden. Samarbete fortsätter med Västerås för en utvecklingsplan för Kvicksund och 4Mälarstäderna (Eskilstuna, Västerås,

Enköping och Strängnäs) arbetar vidare för en gemensam översiktsplan (GÖP) för kommunerna. Utveckling av nytt resecentrum för att möta utbyggnaden av Svealandsbanan, skapa ökade regionala samband och bredda arbetsregionen och bostadsbyggandet är viktigt.

Befolkningstillväxten i Eskilstuna ställer även krav på att områden planeras för kommersiell och offentlig service som till exempel förskola, skola och äldreboenden. Här krävs ett nära samarbete med berörda förvaltningar för att planering ska ske i god tid.

Det är av stor betydelse att resurser medvetet prioriteras och fördelas för att uppnå en balanserad kombination av långsiktig strategisk planering, som borgar för en hållbar utveckling i enlighet med den strategiska inriktningen, och detaljplanering på kort sikt som möjliggör produktion här och nu. På grund av det fortsatta höga exploateringsstrycket och behovet av nya bostäder i kombination med svårigheter att rekrytera medarbetare blir det fortsatt nödvändigt att göra prioriteringar av planuppdrag, vilket innebär att ansökningar av främst enskilt intresse och av liten betydelse för kommunens utveckling kommer att få stå tillbaka och genomföras i mån av tid.

I och med det höga trycket på byggandet och att antalet ärenden fortsätter att öka är det viktigt för bygglovsavdelningen att säkerställa bemanning och även ha en beredskap för utökning av antalet medarbetare för att klara lagstadgade handläggningstider. I och med att det är mycket som händer och flera förslag på förändringar inom lagstiftning och tolkning av förordningar är det också viktigt att bygglovsavdelningen prioriterar kompetensutveckling för att bibehålla en rättsäker och korrekt handläggning.

Snabb hantering av markupplåtelse, torghandel och dispenser bidrar till målet.

Att planera, bygga och sköta gator, gång- och cykelvägar, parker, torg, parkeringsplatser med mera på ett bra sätt skapar förutsättningar för den attraktiva och trygga staden. I en stad som växer tillkommer nya skötselobjekt varje år, vilket medför ökade kostnader samt krav på effektivt arbetssätt. Även befintliga ytor och anläggningar får en högre grad av slitage när befolkningstätheten ökar.

Ekologisk uthållighet

Nämnden arbetar kontinuerligt för ett klimatepassat och energieffektivt samhällsplaneringsplaneringsarbete. Kommunen medverkar bland annat i projektet Citylab Action¹ som ska pröva att skapa en guide för hållbar stadsutveckling som kommer bidra till att kommunen får ett mer systematiskt arbetssätt vid stadsutvecklingsprojekt.

---

¹ Citylab Action syftar till att ge förutsättningar för en engagerande och effektiv process där uppsatta mål för en hållbar stadsutveckling nås. Samarbetsprojekt Sweden Green Building Council (SGBC).

En god, robust och framkomlig kollektivtrafik är ett viktigt medel för jämlikhet, jämställdhet och delaktighet i samhället men också för att öka den ekologiska uthålligheten. En god kollektivtrafik bidrar även till ökat bostadsbyggande, attraktiv stadsmiljö och ökad social hållbarhet. För en väl fungerande kollektivtrafik är det viktigt att vi har bra trafiklösningar med koppling och effektiva bytesmöjligheter mellan det lokala och regionala nätet samt mellan olika färdslag. Fortsatt utveckling av kollektivtrafiken är därför viktig där det kan vara intressant att titta på olika alternativ, till exempel spårbunden lokal kollektivtrafik. Planering för fler busskörfält pågår. Genom satsning på fler elbussar kan kollektivtrafiken bli än mer hållbar. Det planeras även för ytterligare satsning på busstrafik i Munktellstaden samt till/från Eskilstuna Logistikpark (ELP). Befolkningstillväxten påverkar kostnaden för allmän och särskild kollektivtrafik då det blir fler resenärer.

Stadsbyggnadsnämnden ansvarar för färdtjänst, omsorgsresor och särskild skolskjuts och förväntar kvalitetshöjning på grund av nytt transportersavtal som är under upphandling vid skrivandets stund. Likväl förväntas kvalitetshöjning i beställningscentral på grund av att beställningscentralen nu drivs av Sörmlands kollektivtrafikmyndighet (SKTM).

Dagvatten från bebyggelse inom Eskilstuna kommun belastar i viss mån Hjälmaren men till största delen Eskilstunaån och ut i Mälaren. Långa sträckor av diken och elva stycken dagvattendammar finns i kommunen. Dammarnas syfte är att fördröja och rena dagvatten men är även en estetisk tillgång i stadsmiljön. Arbetet med drift och underhåll av våra dagvattensystem är kraftigt eftersatt. Eskilstunaån är den vattenförekomst i kommunen som vare sig har en god ekologisk eller kemisk status. Ån är högprioriterad i kommunens vattenrelaterade åtgärdsarbete. Efter analys av behov av återställnings- och restaureringsarbete så ser vi att ytterligare medel behövs för att kunna genomföra ett löpande arbete.

Social uthållighet/hållbarhet

Stadsbyggnadsnämnden kan på olika sätt stödja arbetet med social hållbarhet i kommunen och de olika stadsdelarna. Social hållbarhet är alltid ett viktigt perspektiv i planeringen av allmän plats, både när det gäller trafik-, grön- och detaljplanering.

Ett fortsatt arbete med stadsläkningsprojekten där målsättningar förtydligas och resurserna föreslås ökas för att öka tempot. Även att detaljplaner i socialt utsatta områden prioriteras högt är väsentligt för att möjliggöra en utveckling av den fysiska miljön i dessa områden. Omprioriteringar av utveckling och skötsel av offentliga miljön kan komma att ske där utsatta eller mindre attraktiva områden får större fokus. Nämndens investeringsbudget kan även återspegla hur den stödjer målet om ökad social uthållighet.

Fortsatt utveckling av kollektivtrafiken som viktigt medel för jämlikhet, jämställdhet, delaktighet och tillgänglighet i samhället för alla. Väl planerad kollektivtrafik leder till tät närvaro av människor på viktiga platser i staden och kan

bidra till tryggare platser. Arbetet med kollektivtrafikplanen färdigställs under 2016, målen i den blir viktiga för att uppnå social hållbarhet.

Vidare bidrar följande till social hållbarhet:

- Ökad upplevelse av trygghet i Vildsvinsgaraget genom satsning på kameraövervakning.
- Målning av del av gata i samband med Springpride som en signal från nämnden och förvaltningen om allas lika värde och rätt till det offentliga rummet.
- Fortsatt prioritering av snabba fordonsflyttsärenden som motverkar ”Broken windows syndrome” och bidrar till ökad upplevelse av trygghet i det offentliga rummet.
- Fortsatt arbete med trygghetsskapande genom deltagande vid trygghetsvandringar samt internt trygghetsforum.
- En god renhållning av våra offentliga miljöer samt skyndsam klottersaneringshantering.

Fler jobb

En attraktiv och konkurrenskraftig stad påverkar sysselsättning och tillväxt. Stadsbyggnadsnämnden ska verka för ett attraktivt näringslivsklimat. Genom att skapa kluster, tydliggöra stråk och kopplingar kan olika aktörer kroka arm och samverka.

Det finns en tydlig koppling mellan företagens konkurrenskraft och hur den fysiska miljön planeras och utformas. Där det finns tillgång till effektiva transporter och attraktiva boendemiljöer finns också goda möjligheter för företag att utvecklas. Attraktiva, levande bostads- och stadsområden har blivit magneter i konkurrensen om specialiserad arbetskraft och arbetsplatser. Utbudet av service och tjänster, kultur och upplevelser, arbetstillfällen, skolor, vård och omsorg lockar människor. Planeringen av boende, trivsel, trygghet, trafik och miljö får därför stor betydelse.

Viktigt är att kommunala investeringar samordnas med fastighetsägare egna investeringar så att samproduktion kan uppnås, det är då det skapas störst förutsättningar till att skapa attraktiva offentliga rum.

4.2 Vad är vi tillräckligt bra på (2017)?

Inom nämndens verksamhetsområden finns mycket som fungerar bra och arbetet kommer att fortsätta för att det ska fortgå. Vi fortsätter bland annat arbetet med nya detaljplaner, miljöledningssystem, kvalitetsarbete (KommunKompassen) samt fortsatt snabb, effektiv och rättsäker hantering av byggärenden. Vi fortsätter med daglig drift och skötsel samt utveckling av den offentliga miljön där vi bland annat använder oss av entreprenörsupphandlingar vid projektarbeten. Vi arbetar vidare med det systematiska mobilitetsarbetet för att styra mot högt uppsatta färdmedelsmål.

Vi arbetar för att behålla och rekrytera kompetent personal samt bibehålla den låga sjukfrånvaron.

4.3 Faktorer som påverkar stadsbyggnadsnämndens ekonomi 2017

Nedan redogörs för faktorer som påverkar nämndens planering av verksamhet och ekonomi 2017 utöver antagandes som redovisas i avsnitt 1.

Taxor och avgifter - Det pågår ett arbete inom SKL (Sveriges kommuner och landsting) med att ta fram ett nytt förslag på PBL(plan- och bygglagen) – taxa. När förslaget är klart kommer det att krävas en analys av vilket arbete som krävs för att konstruera en ny taxa och vilka konsekvenser en sådan skulle få. Gatuavdelningen har redan under året 2015 sett över och uppdaterat prislistor för verksamheten. Effekterna av taxe- och prisjusteringar har arbetats in i budget 2016. Ytterligare höjning av intäkter kan ej räknas med 2017.

Ej påverkbara kostnadsökningar

Den allmänna kollektivtrafiken (Attraktiv stad, ekologisk uthållighet)
Nettokostnadsökning till Sörmlands kollektivtrafikmyndighet (SKTM) 1,5 mnkr, enligt myndighetens preliminära budget 2017. Kostnader för kollektivtrafiken beror bland annat av målsättningar, ambitionsnivå i service till kund, antalet linjer och turtäthet, biljettaxa med mera. Beställning av efterföljande års trafikering görs redan i maj, vilket gör att budgeten för kollektivtrafiken är satt innan den totala budgetramen är klar för nämnden.

Färdtjänstresor (Attraktiv stad, ekologisk uthållighet)

Ökade kostnader på grund av kvalitetshöjning med ny transportör i färdtjänsten och beställningscentral i SKTM:s regi 4,3 mnkr + 0,4 mnkr.

Ökade driftkostnader från nya investeringar 2016

De ökade driftkostnaderna från 2016 års investeringar beräknas bli 0,7 mnkr för gatuavdelningen och 0,6 mnkr för park- och naturavdelningen. När det gäller fontänen i ån kommer Kultur- och fritidsnämnden att ansvara för skötseln samt driftkostnader. Elkostnaden för anläggningen föreslås dock ligga kvar på stadsbyggnadsnämnden då nämnden ansvarar för övrig elförbrukning i närområdet. Kostnaden påverkar nämndens ram, cirka 0,4 mnkr årligen. (För 2016 föreslås att pengar tas från överskott 2015). Vad gäller investeringar som övertas från MEX (Mark- och exploatering) planeras regelverket kompletterats under 2016 så att kompensation utgår för framtida ansvarsövertaganden.

Kostnadsökningar i befintlig verksamhet

Stadsutvecklingsprojekt (Attraktiv stad, ekologisk uthållighet, social hållbarhet)

Ett omfattande utvecklingsarbete kommer att ske under 2017.

Kommunstyrelsen ansvarar för vissa delar av projekten men budgeten föreslås ligga under stadsbyggnadsnämnden där det mesta av arbetet samt personalkostnaderna finns.

Nedan redovisas övergripande budgetbehovet för 2017 för projekt som redan är påbörjade:

- Stadsläkningsarbetet. Arbetet intensiveras med Lagersdal, Skiftinge och Årby, 0,5 mnkr
- Stadsvisionsarbete 0,2 mnkr - Fortsätta arbetet med blocket Förtätning och täthet samt starta upp blocket med Barn i staden.
- Aktualisering av ÖP. Två olika scenarier. Scenario A: Innebär en mindre revidering av ÖP, 0,4 mnkr. Scenario B: Innebär en mer omfattande omarbetning av ÖP där fler utredningar måste genomföras, 0,8 mnkr.
- Utvecklingsplaner utpekade i ÖP, 0,2 mnkr, Kvicksund och Torshälla pågår, startades upp 2016. Båda planerna kommer fortgå 2017.
- GIS-riktlinjer, implementera och effektivisera användning av GIS i kommunkoncernen. Projekt pågår. Detta är äskande av medel för att dels kunna fortsätta projektet men även för att kunna hantera det i linjen, 1,0 mnkr.

Genomförande vattenplan och dagvattensystem. (Attraktiv stad, ekologisk uthållighet)

För att kunna arbeta effektivt/systematiskt med drift och underhåll av våra dagvattensystem samt arbeta mot målen i vattenplan och dagvattendirektiven så behöver budget ökas från dagens 0,6 mnkr/år till 2 mnkr/år.

Trafikbeställning (Attraktiv stad, ekologisk uthållighet)

Ökade kostnader på grund av trafikbeställning, som består av ökade kostnader för elbussar (avskrivningstid), utökning på linje 6 (Munktellområdet) och satsning på ny trafik till ELP totalt 2,2 mkr. Observera viss osäkerhet i dessa siffror då trafikbeställningen antas i maj 2016.

Parkeringsverksamhet (Attraktiv stad, fler jobb)

Kommunen har utökat sitt övervakningsområde kraftigt de senaste åren. För att klara en ihållande och kontinuerlig övervakning, säkra arbetsmiljön samt för att fullfölja kommunfullmäktiges beslut samt lagen om kommunal parkeringsövervakning behöver ytterligare en parkeringsvakt rekryteras. 0,4 mnkr (En del av kostnaden beräknas kunna finansieras via intäkter för parkeringsövervakning.)

Vakanser (Fler jobb)

På grund av det ekonomiska läget under 2015 har några tjänster ej återbesatts och dessa har inte varit möjliga att inrymma i budgeten för 2016. Behovet kvarstår dock inför 2017 då det påverkar leverans och kvalitet av vissa arbeten.

Nya kostnader p.g.a. satsningar

Stadsutvecklingsprojekt (Attraktiv stad, ekologisk uthållighet, social hållbarhet)

Ett omfattande utvecklingsarbete kommer att ske under 2017.

Kommunstyrelsen ansvarar för vissa delar av projekten men budgeten föreslås ligga under stadsbyggnadsnämnden där det mesta av arbetet samt personalkostnaderna finns. Nedan redovisas övergripande budgetbehovet för nya satsningar:

- Resecentrum, 3,3 mnkr (kan bli mindre om medfinansiering blir möjlig) - Infra/arkitekturtävling, utredningar med mera.
- GÖP, fortsatt arbetet med 4 Mälarstäder 0,3 mnkr.
- Strategiska illustrationer/publikationer 0,2 mnkr.

Kameraövervakning (Attraktiv stad, social uthållighet)

Utökade driftkostnader då vi önskar införa kameraövervakning i Vildsvinsgaraget med anledning av en del skadegörelse och vandalisering den senaste tiden 0,1 mnkr (samt 0,40 mnkr via trafikavdelningens investeringsinventarier).

Prideveckan (Social uthållighet)

Deltagande/Synliggörande av nämndens verksamheter på Springpride-festivalen, till exempel att måla del av gata i regnbågens färger, 0,1 mnkr.

5. Effektiviseringsområden och eventuella frigjorda resurser

5.1 Egna effektiviseringsområden och/eller nedprioriteringar

Förvaltningen kommer att arbeta för att ha så effektiva arbetssätt och processer som möjligt. I de fall prioriteringar av verksamheten måste göras för att klara att uppfylla nämndens mål och åtaganden samt ha en ekonomi i balans så kommer framförallt arbetet minskas eller tas bort inom områden som inte är lagstadgade. Det kan till exempel vara att ytterligare sänka ambitionsnivån när det gäller drift, skötsel och utveckling av allmän platsmark. Konsekvensen av detta kan vara att den offentliga miljön upplevs som mindre attraktiv och mer otrygg. En annan prioritering kan vara att förvaltningens deltagande i olika projekt som inte är förvaltningens huvuduppdrag eller kärnverksamhet kommer att minska.

Nedan visas exempel på effektiviseringar och nedprioriteringar som är aktuella.

- Gatuavdelning arbetar (2016) med att undersöka möjligheterna att göra mer arbeten i egen regi (avseende diverse gatuunderhåll).
- Gatuavdelningen har med början 2016 implementerat verksamhetssystemet Cityworks. Systemet är till för att följa upp felanmälningar och systematisera underhållsarbetet så att det blir lättare att följa upp och budgetera och därmed effektivare. Cityworks kommer att anpassas så att även park- och naturavdelningen kan använda det i sin verksamhet. Systemet kommer även att användas av Eskilstuna direkt som ett tittskåp där man ser pågående ärenden.
- Gatuavdelningen arbetar med att ta fram långsiktiga reinvesteringsplaner för beläggningsarbeten och gatubelysning.
- Park- och naturavdelningen fortsätter de planerade åtgärderna 2017 vad gäller nerdragning och effektivisering. Det innebär att avdelningen sänker skötselnivåer på platser utanför centrum. Vidare håller avdelningen igen på inköp av olika produkter samt köp av tjänster. Planer finns att förändra arbetssätt, så att mer arbete utförs i egen regi samt samordnad maskinanvändning vilket leder till effektiviseringar. Genom bra samarbete med

AMA får avdelningen arbeten utförda som annars skulle ha svårt att klara på egen hand.

- Arbeta pågår med att implementera XLPM som projektstyrningsmetodik för att tydliggöra och effektivisera arbetet i såväl plan- som andra typer av projekt. Detta förbättringsarbete behöver fortgå kontinuerligt för att både ”göra saker rätt” och ”göra rätt saker”.
- För att nå ökad målkvalitet och bättre måluppfyllelse avseende övergripande mål i fastställda styrdokument kan arbetet förbättras med nedbrytning av mål i alla led, tydligare målstyrning och en bättre uppföljning av projekt.

5.2 Idéer till processgemensamma effektiviseringsområden

För att nå effektmålen om en attraktiv stad och landsbygd, fler jobb, ekologisk och social uthållighet som den strategiska inriktningen anger är det mycket angeläget att utveckla stadsbyggnadsprocessen i sin helhet och inte bara enskilda ingående delprocesser. Ett arbete har initierats och det är nödvändigt att resurser i såväl tid som pengar kan prioriteras för detta för att nå resultat. Översyn av stadsbyggnadsprocessen kommer bidra till en effektiv arbetsprocess, där rätt saker görs vid rätt tillfälle och i rätt tid.

5.3 Idéer till kommungemensamma effektiviseringsområden

- Stadsbyggnadsförvaltningen har redan börjat genomföra denna form av effektivisering i ett samarbete med kultur- och fritidsförvaltningen (KFF). Detta sker bland annat i arbetet runt Vilsta där en gemensam planeringsinsats kan ge större effekt. Samarbetet leder inte till direkta besparingar (har inte varit syftet) men samordnade insatser kommer att ge större effekt för medborgaren i form av högre kvalitet.
- En effektiviseringspotential ligger inom kommunens lokalplanering. Genom att frågan tas med i tidiga planeringskedan skapas förutsättningar för nya byggrätter för offentlig service i tid innan behov uppstår.
- Mer långsiktig syn på underhåll med ett reinvesteringstänk för främst gatuunderhåll är en möjlig effektivisering. En förstärkning av detta kan vara en gemensam planering tillsammans med Eskilstuna och Strängnäs Energi och Miljö AB:s (ESEM) underhålls- och ombyggnadsplaner för t ex VA (koncerngemensamt)
- Ökad samordning av resurser som personal och maskiner för drift- underhåll av den fysiska miljön, berör stadsbyggnad, Kultur- och fritid, Torshälla stad och Eskilstuna Kommunfastigheter AB.

6. Sammanfattning stadsbyggnadsnämndens ekonomi 2017 jämfört med 2016

Den ekonomiska påverkan på stadsbyggnadsnämndens ekonomi 2017 sammanfattas i tabellen nedan. Tabellen visar att kostnadsökningen netto till året 2017 beräknas bli +13,4 mnkr jämfört med 2016 års driftbudgetram (341,9 mnkr).

Mnkr		Nettobudgetram 2016= utgångsläge										341,9	
Effektiviseringskrav	Kostnad mnkr	Ej påverkbara nya kostnadsökningar	Kostnad mnkr	Strategiskt mål	Kostnadsökningar i befintlig verksamhet	Kostnad mnkr	Strategiskt mål	Nya kostnader pga satsningar	Kostnad mnkr	Strategiskt mål	Frigjorda resurser maa effektiviseringar eller nedprioriteringar	Spar mnkr	Strategiskt mål
Generell effektivisering 1,7%		Kollektivtrafik			Kollektivtrafik			Kameraövervakning			Effektiviseringar Park och natur		
Exkl kapitalkostnad om 61,0 mnkr (341,9-60,0=280,9)	-4,8	Nettokostnadsökning enligt SKTM:s preliminära budget 2017	1,5	A, E	Trafikbeställning	2,2	A, E	Vildsvinsgaraget	0,1	A, S	Sänkt skötselnivå utanför centrum och förändringar i arbetsätt		A, E
		Färdtjänst			Parkeringsverksamheten			Prideveckan			Effektiviseringar gatuavd		
		Ny transportör	4,3	A, E	+1,0 tj enligt politiskt beslut	0,4	A, J	Årlig målning	0,1	S	Verksamhet i egen regi		A, E
		Ny beställningscentral	0,4	A, E	Skötsel gatuavd (ökat resursbehov)	1,4	A, E	Arbete med 4 Mälarstäder	0,3	A, E, J, S	Systematisering underhållsarbetet		A, E
		Driftkostnader från nya investeringar 2016			Utveckling			Strategiska illustrationer/publ Resecentrum	0,2	A, E, J, S			
		Invest. SBN gatuavd	0,7	A	Stadsläkningsarbete	0,5	A, E, J, S		3,3	A, E, J, S			
		Invest. SBN parkavd	0,6	A	Stadsvisionsarbete	0,2	A, E, J, S						
		Fontän i ån	0,4	A	Aktualisering översiktsplan (ÖP)	0,4	A, E, J, S						
		Investeringar MEX			Utvecklingsplaner utpekade i ÖP	0,2	A, E, J, S						
		Summa utökade driftkostnader	1,7		GiS riktlinjer, effektivare användn	1,0	A, E, J, S						
	-4,8	SUMMA	7,9		SUMMA	6,3		SUMMA	4,0		SUMMA	0,0	
					Summa förändringar							13,4	
					Nettobudgetram 2017							355,3	

I tabellen redovisas även till vilket strategiskt mål satsningen/kostnaden/effektiviseringsåtgärden kan kopplas till. (A: Attraktiv stad och landsbygd, E: Ekologisk uthållighet, U: Höjd utbildningsnivå, J: Fler jobb, S: Social uthållighet)